

Vuosia täyttäneitä Vienan miehiä.

Kiestingin pitäjä, Vienan pohjoisosassa on siitä huomattava, että sielläkin on kansalliset herätysilmiöt olleet havaittavissa jo tämän vuosisadan alusta lähtien. Siellä on noussut miehiä, jotka ovat käsitäneet sen synkän tilanteen, missä tuolloin sikäläinen kansa eli ja välttämättömyyden saada kaikilla elämäntilanteilla parannuksia aikaan. Niiltä miehiltä, jotka silloin asettuivat työhön olojen parantamiseksi, tarvittiin taitoa ja rakkautta. Näistä Kiestingin miehistä, ovat tulleet ikäänkuin valokeilaan vietämiensä merkkipäivien johdosta, kauppiat *Vasili Niemelä* Tammisaarella ja *V. I. Arhippainen* Karjaalla. Molemmat ovat paikkakuntiansa huomattavimpiin liikemiehiin kuuluvia. Kiinnitämme tässä huomiota vain heidän osuuteensa heimonsa hyväksi suorittamaansa työhön.

V. Niemelä.

Kauppias V. Niemelä on syntynyt Kiestingin kirkonkylässä tammikuun 3 p:nä 1892. Hän joutui bolshevikkivallankumouksen jälkeen moniin kansallisiin ja Itä-Karjalan vapauspyrkimyksiä koskeviin tehtäviin. Niinpä hän järjesti kotikuntansa kunnalliset virastot uudelleen Suomen esikuvien mukaisesti, olen itse kunnan asioiden johtohenkilönä. Kun sitten Karjalan ensimmäiset maakuntapäivät kokoontuivat Uhtualle maaliskuun 21 p:nä 1920, oli hän kuntansa yhtenä edustajana siellä, jossa hänet valittiin Karjalan väliaikaisen hallituksen jäseneksi. Siinä ominaisuudessa hän sitten virkatovereittensa ja suuren paikallisen joukon seuraamana joutui siirtymään Suomen rajojen sisäpuolelle. Täällä hän on edelleen työskennellyt heimonsa hyväksi pääasiassa seuramme jäsenenä ja tukijana.

Kauppias V. I. *Arhippainen* on syntynyt Kiestingin pitäjän Kiisjoen kylässä maaliskuun 18 p:nä 1882. Vaikea oli hänen nuoruutensa aikana saada Itä-Karjalassa omakielistä opetusta, sillä venäläinen virkavalta valvoi ankarasti, ettei mikään länsimainen vaikutus pääsisi Karjalan korpien keskelle. Pelonsekaisin tuntein sai Arhippainenkin lukutaidon alkeet kaste-isältään.

W. J. Arhippainen.

Maailmansodan aikana joutui Arhippainen viettämään vv. 1916—1918 välisen ajan Muurmannin rautatierakennuksilla. Täälläolokautensa hän oli mukana perustamassa Tšupan karjalaista seuraa, jonka puheenjohtajaksi hänet valittiin. Tällä seuralla oli siihen aikaan huomattava merkitys kansallisen yhteishengen herättämisessä ja sen toimesta saatiin karjalaisille suomenkielistä kirjallisuutta. Tähän aikaan oli isänmaallinen innostus herännyt siellä olevien karjalaisten keskuudessa. Kesällä 1918 Vaarakylässä, (Kiestingin pitäjää) pidetty kansalaiskokous valtuutti hänet matkustamaan Suomeen esittämään heimonsa toivomuksia. Vallankumouksen jälkeen, kun Karjalan kunnat saivat oikeuden itsenäisesti hoitaa asioitaan, valittiin kauppias Arhippainen Kiestingin kunnan edustajaksi Vienan Kemissä pidettyyn Vienan kuntien edustajakokoukseen. Tämä tapahtui v. 1919.

Palataksemme aikaisemmin Karjalassa tapahtuneeseen kansalliseen herätystyöhön huomaamme kauppias Arhippainen olleen mukana perustamassa v. 1906 omaa itä-karjalaista "Vienan Karjalaisten Liittoa" Tampereella, liittyen silloin liiton jäseneksi. Karjalan Sivistysseuran kokouksessa v. 1920 hänet valittiin yhdeksi Suomessa olevien karjalaisten edustajaksi Uhtuan maakuntapäiville. Vuonna 1906 näemme hänet yhdessä toisten Kiisjoen, Suurenjärven ja Vaarakylän valistusharrastajain kanssa perustamassa tiittävästi ensimmäistä kansankielistä lainakirjastoa. Tapaus herätti venäläisen virkavallan keskuudessa erikoisen suurta huomiota.

Seuramme työssä on kauppias Arhippainen ollut sen perustamisesta asti kiinteästi mukana. Vv. 1908—11 hän oli Liiton johtokunnan jäsenenä, ja myöhemminkin Liiton muututtua v. 1917 Karjalan Sivistysseuraksi on hän ollut johtokunnassa, nyt viikoksi viimeiset kymmenen vuotta. Samaishen kymmenen vuotta sitten pidetyssä vuosikokouksessa, jolloin hänet valittiin johtokuntaan, hän perusti seuramme rahastojen joukkoon nimeään kantavan uuden rahaston, jota rahastoa hän on vuosittain li-

Häitä tanssimaan!

Eräessä tilaisuudessa noin vuosi takaperin lausuttiin ajatus, että tänne Helsinkiin pitäisi järjestää Karjalaiset häät kaikkein menoineen muistiinpalautukseksi niille, jotka mahdollisesti itse ovat läpikäyneet tai osallistuneet kotiseudullaan häämenoihin ja opiksi nuoremmille, joiden "venttä" on ollut muotoköyhä toimitus. Tämä ajatus palasi mieleeni, kun eräänä aamuna pääkaupungin aamulehdistä luin selostuksen salmilaisten veikkojemme ja tšikkojemme järjestämistä rajakarjalaisista häistä, jotka toimeenpantiin täällä pääkaupungissa ns. Pikku-Messuhallissa sunnuntaina 16. 3. ja selostuksen mukaan ei tilaisuudesta, jossa tarjottiin sekä silmän ruokaa että vatsantäytettä, puuttunut hienostunutta yleisöä. Värikkäät vanhat häämenot pukuineen, tansseineen, hääruokineen ja kulkueineen ovat viime vuosina eri puolilla maata tulleet suosituksi ja ns. Kruununhäitä on ahkerasti — varsinkin kesäaikana vietetty erikoisesti Etelä-Pohjanmaalla ja Hämeessä. Suuri yleisö on antanut jakamattoman tukensa näille kotiseudun tapojen ja menojen tuntemusta edistäville pyrinnoille ja näistä tilaisuuksista on tehty lyhytfilmejä, niitä on valokuvattu ja äänitetty ja siten säilytetty kappale katoavaa kulttuuria jälkipolville.

Meilläkin karjalaisilla on omat perinteelliset häämenomme ja niitten yhteyteen liittyvät juhlallisuudet. Olemme takavuosina, perinteellisten heimojuhliemme yhteydessä saaneet nähdä väläyksiä näistä juhlallisuuksista. Nyt kuitenkin lienee jo kulunut vuosikymmen, kun meillä on ollut tilaisuus kokoontua näihin suvisiin juhliimme ja perinteellisiin häämenoja lienee esitetty ajankohtana, joka jää vieläkin kauemmas taaksepäin menneisyyteen. Ja seurauksena luonnollisesti on, että nyt ns. nuorin polvi karjalaisia, joiden käsiin me vuorostamme uskomme heimoperinteittemme vaalimisen, tuskin tietää näistä ikiomista häämenoistamme muuta kuin sen mitä se kirjoista on voinut lukea.

sännyt. Silloin hänet myös kutsuttiin seuran kunniamieheneksi.

On merkille pantavaa, että miltei kaikki itäkarjalaiset, jotka ovat olleet mukana heimonsa herätystyössä, ovat tänne Suomeen siirryttyään jatkaneet työtään, nyt suomalaisuuden rintamalla. Niinpä kauppias Niemelä ollessaan Tenholassa perusti sinne yksityisen suomalaisen kansakoulun ja sittemmin siirryttyään Tammisaareen on ollut siellä mukana suomenkielisten rientojen tukijana ja työntekijänä. Samoin kuin kauppias Arhippainen on Niemeläkin ollut mm. paikallisen K-O-P:n konttorin valvojana ja Arhippainen Karjaan Oppikoulu Oy:n toimitusjohtajana.

Kumpaakin merkkihenkilöä kävi seuramme sihteeri seuramme puolesta onnittelemassa ja kiittämässä heitä pitkäaikaisesta seuramme ja Karjalan heimon hyväksi suorittamasta työstä.

Niinikään he joutuivat merkkipäivänään lukuisten kunnianosoitusten kohteeksi eritoten liikelaitosten ja -järjestöjen taholta.

Mitä meidän siis olisi tehtävä, kysyvät ystävät ja kylänmiehet? Vastaus on yksinkertainen. Meidän on aikaansaettava karjalaiset häät, vieläpä sellaiset, että ennen ei moisista ole kuultu eikä myöhemmin tulla kuulemaan. Ajankohtakin on monessa mielessä otollinen. Luulisin, että kansallisiin rientoihin altista yleisöä on tukemassa yritystä taloudellisesti sekä katsojina että muunlaisen tuen tuojina. Siitä on merkkinä juuri vietetyt rajakarjalaiset häät. Meillä on vielä vanhaa polvea, jotka omakohtaisesti tuntevat häämenojen koko monitahtoisen seremonian, mutta tämä polvi on väistymässä. Meillä on itkijä, pajatia, patvaskoja ja pään palmikollepanijoita. On syöjännaisia ja saajännaisia, soittajia ja plässijöitä. Niinkauan kun meillä tämä kaikki vielä on tarjolla, meidän on toimittava. Siis karjalaiset häät mahdollisimman pian toimeen ja parhaat voimat esille!

Tällaiseen tehtävään ei kuitenkaan ole syytä lähteä suin päin. Asia on perin pohjin valmisteltava, sillä mielestäni nämä häämenot pitäisi sitten valo- ja elokuvata, panna ääninauhoille ja tallettaa, käyttämällä hyväksi kaikkia nykyisen tekniikan suomien keinoja. Ja ensimmäisenä toimenpiteenä esittäisin, että ne tämän lehden lukijoista, jotka tavalla tai toisella, häämenojen tietäjinä ja taitajina voisivat viedä asiaa eteenpäin, ilmoittautuisivat Karjalan Heimon toimitukselle. Siis kynä ja paperia esille ja ilmoitus, millä tavoin t.s. missä tehtävässä ja osassa ilmoittaja voisi esiintyä häämenoissa. Edelleen olisi syytä saada selville kenellä karjalaisilla on aitoja vaateparsia ja muita häämenoihin liittyviä esineitä. Siis myös niistä ilmoitus.

Muistan, että muutamia vuosia sitten erällä paikakunnilla heimolaistemme keskuudessa oli erittäin suuri innostus häämenojen esittämiseen ja tällaisia paikallisia esityksiä pidettiin useita, vieläpä toisinta esityksinä paikkakuntalaisten pyynnöstä. Niinpä Tarton rauhansopimuksen seurauksena kun itäkarjalaisia suurin joukoin siirtyi Suomeen, järjesti n.s. Kiskomitea kesäisin omia itäkarjalaisien juhlaa eri osiin Suomea. Niissäkin karjalaiset esittivät osia kalevalaisista häistä. Mikä estää meitä uudelleen herättämästä henkiin näitä yhteisiä tilaisuuksia. Pankaapa viisaat päät yhteen ja sitten sanoista tekoihin. Katsotaan sitten mistä päin ensiksi kuuluu venttämenot.

Näin pääsemme tässä asiassa alkuun ja valmistautumaan niitä yhteisiä suuria hääjuhlia varten, jotka esim. olympia-kesänä täällä pääkaupungissa esitettynä saisivat varmaan monta kaukaistakin vierasta katsojikkeeseen.

Näin voisimme mekin pienin voiminemme juhlistaa olympiavuoden ohjelmaa ja samalla sekä itsellemme että vieraillemme valottaa erästä puolta kulttuuristamme, voisimme elävöittää kappaleen Kalevalaista elämää aidoimmassa muodossaan.

Korpin poika.

Toimituksen huomautus: On epäiltävää, voidaanko ne saada aikaan näin pian, sillä Olympia-juhliin ei ole aikaa montakaan kuukautta ja silloinhan lienevät kaikki sopivat palkatkin tarkoin varattu.